

ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΑ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ -23 Φεβρουαρίου
(23/2/2020)

Ο Κύριος στην περιγραφή της Δευτέρας Παρουσίας Του, με παραστατικές εικόνες και εντυπωσιακούς διαλόγους, που ακούσαμε σήμερα, μας τονίζει πόσο σημαντική είναι η έμπρακτη αγάπη προς τους αδελφούς μας για να αξιωθούμε να εισέλθουμε στην ουράνια βασιλεία Του! Αυτή την αγάπη, την βίωσε, όσο λίγοι άνθρωποι, ο Άγιος Πολύκαρπος, που εορτάζουμε σήμερα.

Ο Άγιος Πολύκαρπος είναι μία εξέχουσα εκκλησιαστική μορφή. Γεννήθηκε στην Έφεσο από χριστιανούς γονείς, όταν στην Έφεσο είχε έλθει από τα Ιεροσόλυμα ο Απόστολος και Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος. Αξιώθηκε, δε, ο Πολύκαρπος να συνδεθεί με τον Απόστολο και να γίνει μαθητής του. Από την ηλικία των 20 ετών συνόδευε τον Ευαγγελιστή Ιωάννη στις Αποστολικές περιοδείες του, άκουγε προσεκτικά τα λόγια του και προσπαθούσε να τα εφαρμόσει. Ιδιαίτερα ο Πολύκαρπος, ως φαίνεται, εντυπωσιάστηκε από τη διδασκαλία του Αποστόλου περί αγάπης προς τον Θεό και τους συνανθρώπους μας, που ήταν το αγαπημένο θέμα του Αγίου Ιωάννη. Αυτό το πνεύμα της αγάπης που παρέλαβε ο Άγιος Πολύκαρπος από τον Άγιο Ιωάννη κατεύθυνε όλες τις ενέργειές του στην μετέπειτα εκκλησιαστική διακονία του.

Ο Άγιος Πολύκαρπος χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος και Επίσκοπος Σμύρνης από τον Άγιο Βουκόλο, που έχει χειροτονηθεί Επίσκοπος από τον Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο.

Το έργο του Επισκόπου Σμύρνης Πολυκάρπου στα χρόνια εκείνα ήταν πολύ δύσκολο. Από ενωρίς είχαν αρχίσει να εμφανίζονται διάφοροι αιρετικοί, οι οποίοι εισέβαλαν στην περιοχή ως "λύκοι" άγριοι, όπως τους είχε χαρακτηρίσει ο Απόστολος Παύλος (βλέπε Πράξ. 20,29). Ως καλός ποιμήν, ο Άγιος Πολύκαρπος, στέκει άγρυπνος φύλακας του ορθόδοξου ποιμνίου του αποκρούει την προπαγάνδα των διεστραμμένων αιρετικών, και διδάσκει τα ορθόδοξα δόγματα, όπως τα παρέλαβε από τον Άγιον Απόστολον Ιωάννη. Έτσι, πολλούς που είχαν παρασυρθεί στις αιρέσεις τους επανέφερε στην Εκκλησία.

Παράλληλα ο Άγιος Πολύκαρπος ενίσχυε συνεχώς το λαό του Θεού να κρατήσει γερά την πίστη στο Χριστό και να μή κλονίζεται από τις απειλές των ειδωλολατρών και μάλιστα σε περιόδους ομαδικών διωγμών.

Ο Άγιος Πολύκαρπος ενδιαφερόταν όχι μόνον για την πνευματική κατάρτιση των χριστιανών της Σμύρνης, αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Μικράς Ασίας. Γι' αυτό, όπως οι Απόστολοι, έκανε περιοδείες σε πόλεις και χωριά, για να φωτίζει τις ψυχές με το φως του Ευαγγελίου και να βοηθεί τους πιστούς να μένουν σταθεροί στην ορθόδοξη πίστη. Συχνά δε, έστελνε και επιστολές προς τις διάφορες τοπικές Εκκλησίες. Δυστυχώς, από τις επιστολές αυτές σώθηκαν μόνον μία, την οποία μάλιστα έστειλε στους χριστιανούς των Φιλίππων της Μακεδονίας.

Όμως, ο Άγιος Πολύκαρπος την αγάπη του προς τους χριστιανούς δεν την εκδήλωνε μόνον με τη διδασκαλία του για την πνευματική ενίσχυση της ψυχής. Ενδιαφερόταν και για τις βιοτικές ανάγκες του ποιμνίου του και ιδιαίτερα για την προστασία των ορφανών. Ήδη, ως ιερέας ακόμη στη Σμύρνη, είχε λάβει από τον Επίσκοπό του Άγιο Βουκόλο το Οφφίκιον του Ορφανοτρόφου. Ως στοργικός πατέρας όλων, ο Επίσκοπος Πολύκαρπος ενδυνάμωνε τους αδύνατους· παρηγορούσε τους πενθούντες και θλιμμένους· θεράπευε τους ασθενείς· ελεούσε τους φτωχούς· και γενικά βοηθούσε όλους ανάλογα με τις ανάγκες τους. Κάποτε μάλιστα, με την προσευχή του έσωσε τη Σμύρνη από μεγάλη πυρκαϊά, που απειλούσε να καταστρέψει τα πάντα. Και μετά τέσσερα χρόνια αργότερα, άλλη δοκιμασία αντιμετώπιζαν οι κάτοικοι της Σμύρνης και των περιχώρων· πολλούς μήνες δεν είχε βρέξει και οι καρποί της γης κινδύνευαν να αφανιστούν. Έτρεξαν οι άνθρωποι στον Άγιο και τον παρακάλεσαν να τους βοηθήσει. Ο Άγιος Επίσκοπος έκανε εκτενή και θερμή δέηση προς τον Κύριο και το θαύμα έγινε! Αμέσως έβρεξε και μάλιστα τόση βροχή, που δρόσισε και αναζωογόνησε τη γή.

Την δε αγάπη του προς τον Χριστό ο Άγιος Πολύκαρπος την εκδήλωσε με το μαρτύριό του. Κατά τον διωγμόν του αυτοκράτορα Μάρκου Αυρηλίου, το έτος 168, συνελήφθη ο -υπέργηρος πλέον - Άγιος Πολύκαρπος. Ο Διοικητής της πόλης προσπάθησε να αναγκάσει τον Άγιο να υβρίσει τον Χριστό και να τον αρνηθεί. Ιστορική έχει διαφυλαχθεί η απάντηση του Αγίου: "Έχω 86 χρόνια που διακονώ τον Κύριό μου Ιησού Χριστό και κανένα κακό δεν μου έκανε· πώς τώρα να αρνηθώ τον βασιλέα μου, τον Σωτήρα και λυτρωτή μου;" Μετά από πολλά μαρτύρια καταδικάστηκε να καεί ζωντανός. Και επειδή η φωτιά έκανε ένα είδος καμάρας γύρω από τον Άγιο χωρίς να τον εγγίζει, θανάτωσαν τον Άγιο με τη λόγχη.

Στή ζωή του Αγίου Ιερομάρτυρα Πολυκάρπου βλέπουμε την ολοκληρωμένη αγάπη. Η αγάπη του τον ωθούσε να ωφελήσει πνευματικά τους ανθρώπους με τον οικοδομητικό λόγο του· να τους στηρίζει στην ορθόδοξη πίστη· να τους προστατέψει από τις πλάνες των αιρέσεων· να επαναφέρει τους πλανεμένους στην Εκκλησία. Αλλά παράλληλα περιέβαλλε με την αγάπη του τους πτωχούς, τα ορφανά και άλλους ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Να, λοιπόν, έξοχο παράδειγμα για να μιμηθούμε κι εμείς στη ζωή μας. Δεν μπορούμε να τον ακολουθήσουμε στο μαρτύριο. Μπορούμε όμως και έχουμε χρέος να εμπνευσθούμε από τον μεγάλο αυτόν Άγιον την έμπρακτη αγάπη προς τους συνανθρώπους μας και τη αγάπη του προς τον Σωτήρα Χριστόν!